

VIỆT PHƯƠNG

Bơ vơ Đông đảo
Thơ

**NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN
HÀ NỘI - 2009**

Đường

Nếu thời gian sáu mươi năm năm qua quay trở lại
Ta chọn đúng con đường mê mải ta đã đi
Chỉ tước bớt những sai lầm non dại
Những tháng ngày thừa thãi khép hàng mi

Đừng thảm hại sống quỳ trong xoay xở
Rộng bao la đang mở những trang đời
Trời chỉ hẹp khi nhìn qua cửa sổ
Đảo cô đơn nghệt thờ giữa trùng khơi

Ta về với những con người chân đất
Tuần trăng non còn khuấy bởi mưa dầm
Mát gió nồm mà cũng run gió bắc
Cay đắng ngọt ngào quặng quật tháng năm

Dáng đời đi dẫu sâu đằm lắm liệt
Đôi bàn chân chỉ da thịt bình thường
Một niềm tin vượt gian nguy khắc nghiệt
Lòng dân nghèo bao hào hiệp tình thương

Sẽ đến thời khắp bốn phương tử tế
Cuối con đường có lẽ gặp con người
Đi hết mọi chân trời và mọi nhẽ
Mênh mang buồn vui thế bạn bè ơi

Nghe

Mờ dần đi những cây đàn những khung cửa
 những khuôn mặt nắng loe vàng
 một sáng đầu xuân
 Bỗng nhiên buổi nhạc thính phòng tan vào tiềm thức
 chơi vui trong vô cực

Thiên tài nhạc lấy tiết tấu ở nhịp chân
 bà hàng đồng nát
 giọng rao bánh khúc khu nhà ta
 Không còn điệu luyện và vụng về
 Không còn rung động nhạc Vi-van-đi và Su-be
 Chỉ còn tiếng đàn nguyên sơ
 tiếng đàn xóa bỏ âm thanh
 bay trên nghệ thuật
 vượt qua tâm hồn

Tiếng đàn thành lặng im đầy an ủi
 Lặng im thì thâm cùng ta
 Những vì sao nước mưa loang loáng
 lòng đường nhựa

Như kẻ đam mê đầu bạc

thánh thiện con người

Được

Người cho ta chẳng dám xin
Người mong ta chẳng dám đem dâng người

Từ lâu anh phụ em rồi
Mất em anh mất tự thời còn thơ

Mai đây khi cập bến bờ
Cũng đừng nhớ nữa bơ vơ cánh bèo

Trắng trong em đến tình yêu
Cho anh thành gió phiêu diêu với người

Mắt

Mông muội vô tình hiểm độc êm đềm
thân thiết thay trời xanh

Trời xanh Gia-các-ta có một sự nồng nàn nhiệt đới và rất kỳ lạ cái màu xanh ngọt ngào nhân hậu như vị nước dừa đượm hơi gió biển ấy cứ từng chốc lại thảng thốt bàng hoàng rồi tự nhiên có vẻ gì hoang dã

Trời xanh Tân Đê-li sâu đến rợn ngợp nhất là vào buổi hoàng hôn có lúc tưởng chừng không phải ta ngược nhìn lên trời xanh mà từ một đỉnh cao chót vót chênh vênh cúi nhìn xuống trời xanh thăm thăm màu xanh sâu như thơ Ta-go và cũng huyền bí mang mang như vậy

Trời xanh Bắc-kinh khi thì đậm đặc như rất nhiều chất xanh dồn tụ lại gợi lên sự náo nhiệt của một dàn nhạc Trung Hoa khi thì dàn trải bao la cuộn lên những đợt sóng xanh của một đại dương trời

Trời xanh Mátxcova vào mùa đông hơi dè sẻn chặt chiu như bà mẹ nghèo rộng lượng nhưng không có quyền phung phí và vào mùa hạ ý nhị mà trong mát nhưng lại

áy náy vội vàng như người con gái sắp đến lúc lên đường gặp người yêu thấp thỏm đứng ngòì không yên được

Trời ở nơi này có thể xanh bao la trời ở nơi kia có thể xanh thăm thẳm đó là những trời xanh có chiều có hướng còn trời xanh Hà Nội thì xanh đến vô cùng

Một chiều thu đẹp từ trận địa phòng không nhìn lên trời Hà Nội chỉ thấy là xanh Xanh tuyệt đối xanh hoàn toàn xanh thuần túy Có lẽ trời xanh Hà Nội chỉ gồm duy nhất có một chất xanh trời nó là cái bản trời xanh gốc từ đó thiên nhiên pha chế thành những bản trời xanh ở trăm ngàn xứ sở khác nhau

Như một cô gái vui lòng mặc đúng cái áo mà ngày ấy người yêu mình thích nhất trời Hà Nội lúc thì xanh nông nần như trời xanh Capri lúc thì xanh đậm thẳm như trời xanh Nice lúc thì xanh đóm dáng như trời xanh Vác-sa-va lúc thì xanh hiền lành như trời xanh Bình Nhưỡng lúc thì xanh đôn hậu như trời xanh Côn Minh lúc thì xanh huyền hoặc như trời xanh Đan Mạch Nhưng đẹp nhất đẹp không biết nói thế nào là khi trời

Hà Nội mặc cái áo xanh chẳng thể pha trộn lẫn lộn
được của chính mình

Nếu Vô cực và Vĩnh cửu có màu thì Vô cực và Vĩnh
cửu sẽ xanh màu

Xanh trời Hà Nội

II

Có một nhà văn nào đã viết Ngẩng nhìn trời sao con
người chỉ thấy quá khứ Không bao giờ con người thấy
được hiện tại còn nói gì đến tương lai Cái ánh sáng sao
bất gặp một đêm nào đó đã phát ra có khi cách đây
hàng nghìn triệu năm và cái vì sao lúc này ta mới nhìn
thấy rất có thể nó đã tan biến đi trong vũ trụ từ rất lâu
trước khi có loài người

Đêm trực chiến của ta sáng sao lung linh mỗi vì sao
sáng một nguồn sáng tự nó hoàn toàn không vay mượn
rất cá thể hoá mỗi vì sao lộ lộ một cá tính sinh động vô
cùng thoát như sắt gắn lại thoát như vụn xa ra vừa hiển
hiện mà vừa thăm thẳm

Chùm sao Chiến sĩ chợt tách khỏi trời sao như một
khuôn mặt rất thân yêu chín vì sao soi thấp thoáng
những dáng hình quen thuộc một góc quê hương một

đoạn đường một gốc cây một bóng lá Khoảng trời đêm
bồng ánh lên sóng sánh một buổi sáng đầu thu

Những thế giới thiên hà lúng liếng muôn ngàn hạt kim
cương những ngôi sao vàng óng những ngôi sao hồng
tươi những ngôi sao da cam những ngôi sao hoàng yến
những ngôi sao tím biếc những ngôi sao xanh ngời như

những hạt giống tình yêu như những giọt lệ nhân tình
như những phân tử của niềm tin vô cùng thanh khiết

Gió thổi từng đợt từ Sông Hồng và tiếng côn trùng
trong đêm vắng lặng nghe rõ mồn một giữa thủ đô càng
nâng thêm trời sao lên cao vời vọi

Ta nhìn trời đêm nay và đọc thấy ngày mai

Dành

Anh đi trong thành phố không có em
Những áng mây bông bông nhìn ngo ngác

Trời vẫn nóng hay trời đang chuyển mát
Con đường quen sao dẫn lạc về đâu

Anh có như cái tiếng của con tàu
Dẫn vật mãi rất lâu không ngủ được
Anh có như cánh rừng Nga xanh mướt
Lướt ngang qua như trượt ở bên em

Anh có như le lói một ánh đèn
Nơi mấp mé chân trời đêm vắng lạnh
Anh có như trên sân ga hiu quạnh
Một bóng người mảnh khảnh thoáng nhìn nghiêng

Anh mang em như một mặt trời riêng
 Như cái bệnh thần kinh tim đến lạ
 Trời rọi nắng hiền hoà thân thuộc quá
 Tim bất ngờ vật vã nhói từng cơn

Anh mang em như một nỗi tủi hờn
 Không duyên có khi hoàng hôn áy náy
 Trời thăm thăm màu hoa cà không đậy
 Nhớ thương dang triều sao dậy vô biên

Anh mang em như một sự bình yên
 Khi còi rú đêm đêm dồn báo động
 Bê năm hai chấy bùng ngay trước cổng
 Anh trong mơ ủ nóng chỗ em nằm

Anh mang em như một vị thơm hăng
 Vườn hoang dại ngày xưa hăng quyen rũ
 Ồi tuổi thơ khó lường như nước lũ
 Mùi cỏ non cảm thụ đến bây giờ

Trên đất này từng tôi tả tàn tro
 Mùa khoai mới nở bên bờ miệng vực
 Nay hoa cương lượn vân hồng náo nức
 Những toà cao rạo rục giữa hàng dương

Anh nhớ em Đêm đẹp đến hoang đường
Trăng đúc thổi những khối vàng hiện đại
Thành phố Nga thoảng mùi thơm cỏ dại
Từ tuổi thơ em đang gọi gì anh

Cuộc đời này giàu đến thế màu xanh
Thôi tất cả hãy để dành em nhé
Như ta sẽ trở về trên đất mẹ
Trời sáng rồi ai hát khẽ ngoài hiên

Anh đi đây anh lại đến cùng em

Trăng

Những con đường tuổi nhỏ sáng trắng sông
Trăng Hà Nội mơ màng mà u uất
Cuộc sống hẹp trong những căn nhà chật
Như dòng sông Tô - lịch đặc bùn đen

Cứ vòng vèo ngưng đọng đến chán chường
Trăng tuổi nhỏ bị thương bầm cả mặt
Những cành bàng lá rung lên dần vạt
Ngõ cô đơn người hành khách lê đi

Lạnh lòng trăng là lúc hai giờ khuya
Sương mơ hồ giăng phố hè tê giá
Ai rao hàng giọng trầm hun hút quá
Bánh xe bò lăn vạt vĩa trên đường

Âm thầm trăng là lúc mùi dạ hương
Thơm phảng phất qua nỗi buồn trống trải
Tiếng con đê như một người trở lại
Sau nửa đời khắc khoải nhớ quê nhà

Chập chờn trăng là lúc giữa sân ga
Cơn ho khan một cụ già thức giấc
Nửa chừng mơ tưởng như còn như mất
Hành lý nghèo chật vật chuyến đi xa

Đêm xuân này vàng trăng sáng nồn nà
Gió sông Hồng thoảng mùi hoa bất chợt
Chuyện ban ngày trong đêm thắm kể nốt
Bỗng bâng khuâng hồi hộp thế là sao

Xa rất xa như tự thưở xưa nào
Vàng trăng cũ tưởng chìm vào quá khứ
Có ngờ đâu những buồn đau tuổi nhỏ
Vẫn thân thương ấp ủ giữa ngày vui

Bặt

Anh yêu em không thể gì ngăn được

Nếu yêu là không gặp

anh không bao giờ còn hiện ra trong tầm mắt em

anh rẽ ngoặt sang đường khác

khi bất ngờ nhìn thấy em tận đằng xa tí

anh chẳng quay về ngòi trên tảng đá của đôi ta

bên bờ trắng nước diêu kỳ năm xưa nữa

Nếu yêu là không nghe

anh đập tan con ốc biển làm im bất những lời

nhấn nhủ thầm thì của gió

anh đứng dậy bỏ đi khi điện thoại vang lên

tiếng gọi ngày đêm khắc khoải đợi chờ

anh tránh xa từng cây phi lao nhỏ để không

một tiếng reo vi vu nào còn lọt vào

trong anh khơi dậy những trời sao

thương nhớ

Nếu em giận anh
anh yêu cả sự tức giận của em

Nếu em yêu người khác
anh yêu luôn tình yêu ấy

Anh vô cùng tự nguyện tự do và tự hào
Yêu em là Nguyên lý

Mưa

Tuổi sáu mươi cuộc đời như vừa mở
Sự thật ơi ta đã tỏ mặt mình

Dằng dặc dài dọc hành trình đau khổ
Bao biến thái đen tuyền đến trắng tinh
Bão từ người và lặng thình từ gió
Những nhọc nhằn đời người dân lam lũ
Những đắng cay đời cán bộ kiên trinh
Bao cao thượng và xấu xa tột độ
Chợt đường viền biển cả sáng lung linh
Cõi hư vô như thình lình cựa nở

Vòm Ba Đình một niêm mây đình ninh
Phiêu diêu bay thanh bình và thờ
Một buổi chiều trong suốt Sa - Huỳnh
Mưa và trời thủy tinh rơi vỡ
Chợ Bến Thành tôm giầy cày xanh
Phập phồng những ngực trinh kín hở

Cái chất người hơn tất cả thần linh

Ngạo ngược lắm khi so mình với chó

Ta học lại những điều thuở sơ sinh
Thế nào là không thế nào là có

Ta nhìn lên những màu trời vô tình
Lúc nào xanh đến lúc nào thì đỏ
Ta xem tiền bối ta xét hậu sinh
Ai hiền tài và thằng nào nịnh bợ

Đã qua rồi yêu giận ghét khinh

Ta ung dung cập vào bờ tuổi nhỏ
Nét ngây thơ thời giấc ngộ đầu tiên
Sáu mươi năm vẫn đang còn bỡ ngỡ
Nụ hôn đầu run sợ thế môi em

Sáu mươi năm sao thềm tha thiết quá
Cái cuộc đời như chiếc lá thật mềm
Mà sát phạt như một phen đánh quả
Cái cuộc đời như một gã giả điên

Cái cuộc đời như một miền ngộ nhận
Bi và hài như trát phần làm hề
Cái cuộc đời như một người lặn đạn
Qua phong trần tay trắng trở về quê

Cái cuộc đời đừng chỉ thấy một bề
Cuộc đời ấy không hề phân trác
Ta cứ sống như giữa thời đánh giặc
Người không quen chưa gặp cũng bạn bè

Bầy quan liêu đang tan phe gác ngoài
Những cấp trên suy thoái đến bùn nhơ
Bọn con buôn toan đầu cơ đổi mới
Đêm mưa xuân mới mới bước thay mùa

Có cái gì hình như là thơ
Lượn chông chênh ở bên bờ vực thẳm
Ngày gặp mặt tựa hồ còn xa lắm
Khu vườn hoang đã thắm đẫm nhân từ

Tuổi sáu mươi muốn hứng một dòng mưa

Mãi

Trước thềm lã đẵng mưa ngâu
Gặp nhau một thoáng nhớ nhau trọn đời
Nhìn sông mơ tưởng đến người
Lặng nghe mưa gọi gió mời mà đau

Sống

Anh mang em như đài hoa mang nhụy
Những đêm dài mộng mị sẽ trôi qua
Trời vẫn xanh một màu xanh chung thủy
Đòng quê hương thân quý nắng chan hoà

Chào rèm liễu trong vườn hoa Thống Nhất
Hàng phi lao reo dìu dặt mỗi chiều
Những đêm hè dịu dàng soi trăng mật
Bóng ngọc lan che ánh mắt tình yêu

Ta cảm ơn tình yêu về tất cả
Những đau thương cày trên má đường nhăn
Ta xin lỗi tình yêu về tất cả
Những niềm vui làm ta hoá thiên thần

Tình yêu thành một ánh nhìn đau đáu
Rọi chân trời cho thấu nghĩa đời chung
Soi tâm tư đến những miền ẩn giấu
Nơi bình yên về nương nấu Vô cùng

Ta sống như một người thừa đau khổ
Nên tâm hồn luôn chan chứa yêu thương
Như mảnh đất quê hương nhoa máu lửa
Càng nâng niu từng ngọn cỏ trên đường

Ta sống như một người say hạnh phúc
Nên tâm hồn luôn rạo rức yêu thương
Như người mẹ nhựa đời căng nhức ngực
Con thừa no cho bú chực quanh làng

Ta sống như một tấm lòng thợ mỏ
Cuộc đêm ngày vào những thớ tâm tư
Dâng than đốt cho đời thêm sáng tỏ
Ngọc tình yêu không tan vỡ bao giờ

Báo

Như ngày xưa giữa trận càn rất căng
Bỗng cảm thấy súng quân thù chùng lại

Một cành non gãy thoảng mùi hăng
Cây đại vườn hoang đậm sương mới

Ngập ngừng lằng lằng
Sáng đầu năm đuôi mắt người con gái

Chú mèo nhát pháo chui vào chăn
Mặt hồ lăn tăn gợn sóng

Tầng mây sũng nước chớm một chút nghi ngờ xanh
Mênh mông và bé bỏng

Tự nhiên lòng bồn chồn
Mưa bụi và cỏ non

Khát

Người chen nhau mua hành tây ở cửa hàng Giảng Võ
Ta khát khao cuộc đời chính giữa phút này đây

Tất cả tình yêu tất cả mê say
Những dự định trang nghiêm những đặt bày vợ vẫn
Hạnh phúc ngọt ngào đau thương trào hận
Ta uống vào nhuần thấm tận hồn ta
Ở chính nơi này ở tuyệt vời xa
Ta là lửa là hoa là cái bóng

Ta từng mơ về mảnh đất cực nam giải phóng
Ước mơ ngời bao đêm vắng chiến khu
Nay ta về Cà Mau gió chướng vi vu
Kênh đục ngầu trời đùng đưa so đũa
Khoả chân xuống nước trầm màu đỏ

Và cuộc đời níu kéo giục già dần vật quyển rũ
biết bao nhiêu
Giấc mơ xưa mờ nhạt nghèo nàn lêu têu bằng phẳng thế

Que kem đen lạo xạo sạn nhạt phèo đến tẻ

Củ khoai gầy bán lẻ bắc lên cân
Người lính trẻ mười tám tuổi vừa trúng đạn cụt chân
Khờ khạo quá tưởng chiến tranh đã dứt
Chiến tranh thò lò bao nhiêu mặt
Kẻ nào thù và những bạn nào thân
Mấy triết gia cùn lại hà hơi cho thuyết phân tâm
Máy tính vi điện tử bỏ túi thêm một lần xuống giá
Cách mạng xanh không cách mạng cũng chẳng xanh
gì nữa cả

Xác nhân quyền Mỹ hoá cứ phênh trương
Tây Ban Nha đấu tranh để ngoại tình thành bình thường
không phạm pháp
Hai nghìn vệ tinh bay quanh trái đất ăn cắp
và truyền tin

Ta mở đài nghe nhạc đêm đêm
Dầu quá nhiều đê-xi-ben mà ít hát
Cái thành phố có bầu trời tím nhạt
Gió vô hồi hun hút ở tầng cao

Và ngày mai cửa mở đón ta vào

Lộc

Thời ta lấy nhau em tròn hai mươi
Em nhìn thấy anh mặt trời thân tượng
Anh nhìn thấy em phương hướng mặt trời

Rồi những tháng năm trong ngời hạnh phúc
Xen những ngày đêm tối sầm địa ngục
Tóc bạc nhìn nhau đã thực sáu mươi

Buổi sáng đầu năm em lại nhoẻn cười
Màn sương giăng giăng nổi đời hư thực
Vị đắng nhân tình mùa xuân đang lợc
Còn chút đại khờ làm lộc mừng em

Thịt

Bữa cơm chiều đĩa thịt hiếm hoi rạng rỡ cả nhà

Chị mười ba ý tứ nét na

Cuối bát cơm gấp rứt rề một miếng

Hai em nhỏ ăn bằng mắt

bằng toàn thân

bằng miệng

Thịt ngọt nào ròn tan tiếng cười

Vợ chồng nhìn nhau đầm ấm ngùi ngùi

Đuôi mắt ướt một thời con gái

Buồn vui tụ lại

Người con trai sôi nổi ngày xưa

Thơ

Thịt kho

Gần lắm rồi một cái gì mơ hồ tha thiết

Say

Tương tư một cái bóng
Bóng tím đọng giữa đêm
Bóng vàng nhòa giấc mộng
Bóng lam trắng lưỡi liềm
Bóng trắng thư điện tử
Bóng xám củ khoai ghè
Bóng lung linh con chữ
Bóng thờ ơ thông reo
Bóng mơ hồ cuộc thử
Bóng mê cuồng tình yêu

Thật

Chẳng bơi đen chẳng tụng ca
Nhìn đời cố nhận cho ra sự đời
Hai năm chưa đủ rõ mười
Là người thì vẫn là người chứ sao
Bi hài lẫn lộn nháo nhào
Bán buôn thần thánh mời chào quỉ ma
Dấu kìm lại dấu bung ra
Thì ta cứ thật là ta với người
Thì đời cứ thật là đời
"Ba năm" đã đủ rõ "mười" được chưa

Bóng

Đã ngán mộng mơ với trữ tình
Tìm vào ngoại lý và siêu thực
Chuyển từ cảm xúc sang tâm linh
Mê đến mất mình mà vẫn thức

Chia tay một thời Tây quá mức
Lang thang mộng du về phương Đông
Mahômét Lão rồi gặp Phật
Có không hư thực đến vô cùng

Gió bắc bạt hơi vòng xôi nóng
Mẹ già kiếm sống đầu ngã tư
Gói xôi nghèo biểu người rét cóng
Biết mấy lòng thơm mấy nhân từ

Một đời một phút một ngàn thu

Dâng

Trăng non Nguyễn Trãi
Gió khẽ chạm vào tâm hồn anh
Đêm thơm mùi cỏ dại
Thăm thẳm trời sao Chí Linh

Tựa Ngân hà nhìn vô tận
Đầu bạc mắt xanh
Tầm vóc mênh mông lặn đặng
Vận nước việc đời cầm canh

Dặm người thui thui
Mơ ước lung linh
Sáu trăm năm bụi
Tàu chuối tơ hé mở thư tình

Vòng

Một mảnh hồ Tây bé tí teo
Cũng mệnh mông phiêu diêu ngút ngát
Một phố cổ tiêu điều xơ xác
Cũng nâng niu cây lạc cành xiêu

Một đời người bao nhiêu tội lỗi
Vẫn đợi chờ một buổi mưa lành
Một cô gái giang hồ lọc lõi
Từng rứt rề cái thưở nguyên trinh

Có những ngày cú thể trời xanh

Thay

Em sẽ thay như mọi cái đều thay
Con người khác và tình yêu cũng khác
Trên đường phố những mặt người phờ phạc
Chiều nhá nhem ai ngơ ngác nhìn ai

Anh vẫn vậy như đêm dài vẫn vậy
Hun hút sâu đâu là đáy cô đơn
Khi cả mộng và cả đời bầm gầy
May gặp chẳng bàn tay vẫy cuối đường

Bảo

Em bảo anh rằng anh rất em
Thơm hoa thơm ra thành hương đêm
Anh chỉ là vàng trắng chờ đợi
Được ánh mặt trời nên sáng lên

Có phải chẳng là anh rất em
Như cuộc đời rất đau và rất êm
Như một trưa hè sâu ghê gớm
Gửi cả tâm hồn trong tiếng chim

Em bảo anh làm bằng tình yêu
Một khoang trời mùa thu trong veo
Con đường quê lao xao khuynh diệp
Đêm Hạ Long thêm thiếp thủy triều

Xa xa phi lao đương còn reo
Một chút mà thôi hay rất nhiều
Không biết cũng không cần biết nữa
Mang mang đêm làm bằng tình yêu

Nghiệp

Đọc bạn bè thỉnh thoảng còn gặp thơ
Tự đọc mình thơ hầu như vắng bóng
Thế là thơ hay thế là ác mộng
Sao bảo thơ sẵn lắm vẫn đang chờ

Cái mình viết lăm le tìm sâu rộng
Cứ nông choèn lóng ngóng những lơ mơ
Hay là thơ chỉ về khi trống rỗng
Hay là thơ chỉ đến lúc không ngờ

Thơ là gì có thật thơ là thơ

Nhận

Có vẻ xấu rất đẹp
Có lòng tốt rất tồi
Có đường mở rất khép
Có đời độc rất đôi

Có trí thức nhảm nhí
Có trời xanh dối lừa
Có người dung thủ tử
Có nắng đùa trong mưa

Trắng

Hồng trà một đoá còn trinh bạch
Không thơm mà toả mớ màng hương
Mang bao khát vọng đời trong sạch
Đầu xuân tóc bạc lại lên đường

Hoá

Xé nát em ra thành vũ trụ
Nghe những thiên hà hú thành đêm
Nhìn chim tha rác về thành tổ
Thu gom vũ trụ lại thành em

Đẹp

Một lần nói thật mà chơi
Tim điêu óc bịa hồn ngoi vĩa chèo
Đời người cong tấp thẳng queo
Một đêm sáng loà trời leo đất bò

Thì thơ ngơ ngẩn là thơ
Thì người đông đảo bơ vơ là người

Về

Sống vẫn có ai đi ai đến
Chợ vẫn bày tươi thịt xanh rau
Người có khi lạc thời lỡ hẹn
Cái áo rách mà chưa bạc màu

Ám

Ngồi yên trong căn phòng hẹp
Ngoài kia âm vang cuộc đời
Cửa mở cũng như cửa khép
Chỉ muốn ngồi đây mãi thôi

Quên hết những gì bản thiu
Quên cả những gì trắng trong
Như đã thừa như còn thiếu
Chỉ xin một phút trong lòng

Tiếng

Như Tổ quốc làm bằng nhân dân
Đôi mắt em làm bằng mùa xuân

Như chân lý trong ngàn ánh sáng
Cuộc đời ta ngời ngời dũng cảm

Như tuổi lên ba làm bằng thơ ngây
Hơi mùa thu làm bằng gió heo may

Như khóc làm người là lên tiếng hát
Vàng trắng khuyết còn gieo ánh bạc

Tâm hồn anh làm bằng khổ đau
Trái tim anh làm bằng tình yêu

Ngộ

Đẹp và khủng khiếp như một tình yêu suốt đời
Vừa giết người xong lại mơ màng
như bầu trời sau bão lụt
Có một người đi tìm ai thảng thốt
Tôi bàng hoàng bất chợt gặp mình tôi

Tuổi

Suốt đời tôi chỉ là tôi
Không thêm dù thêm chất đẹp chất thơ
Không bớt dù bớt khù khờ ngu dại

Mở từ điển tra một từ quên nghĩa
Giật mình gặp đề tặng của người bạn
mất ngờ ngờ ba hay bốn năm nay
Chưa được bao ngày người chết đã chết đi đến thế

Rõ ràng và khó hiểu như màu xanh lá cây
Vô lý và hữu tình như đường đi của gió
Tôi đặt tình yêu của tôi dưới chân em đây
Người ba mươi năm làm khổ tôi và bị tôi làm khổ

Cuối một đời không thiếu gì tan vỡ
Tôi nhìn em rạn vỡ về nguyên lành
Gió chông chênh mây lùa qua cửa mở
Vịn vào trời ràn rụa một màu xanh

Có lẽ tôi đã làm xong việc sống hồng đời mình
Có thấm gì với khổ đau của bao người thẳm lặng

Sống

 nao nức bộn bề sao cuộc sống
Những đôi mắt trẻ thơ mở rộng biết bao trời
Cóm lại thom và trái hồng lại mọng
Một rặng cúc tần ướm nắng dẫm ban mai

Anh

Anh mất năm lên một lúc em chưa ra đời
Thời em lên mười một hôm mẹ bảo
em có anh và mất anh trước khi vào cõi sống

Mẹ thăm thì mẹ khóc và em khóc
Bấy giờ em làm sao hiểu được thế nào là anh
Một con người em không bao giờ thấy mặt
Một kiếp người ngắn ngủi đến chưa thành
khoảnh khắc

Tuổi thanh niên thỉnh thoảng nghĩ về anh
Nếu anh còn chúng mình sẽ gọi nhau là cậu tớ
Em thì hồn đến mây tao với anh luôn nữa
Có gì bơ vơ có gì thương nhớ
Em nhiều bạn và có bạn thân
Sao từng lúc vẫn thấy thiếu nửa mình
Chia nửa củ khoai đòi nửa miếng gừng
Chia nửa căn hầm chia nửa cơ số đạn
Đòi gác hai phiên đòi nhường cô bạn
Anh có chiều em không

Con

Cuộc đời này lát bằng hy sinh cao cả
Ai cho phép ta nói những lời nghiệt ngã

Cuộc đời này nuôi bằng lửa tình yêu
Ai cho phép ta òng ẹo như cô gái được chiều

Cuộc đời này đòi rất nhiều sức chịu
Ai cho phép ta vừa đi vừa nín

Cuộc đời này không thừa không thiếu niềm vui
Ai cho phép ta nhấm nháp nỗi ngậm ngùi

Cuộc đời này quần quai sinh sôi hạnh phúc
Ai cho phép ta nằm gục giữa lời than

Cuộc đời này không biết khai man lý lịch
Ghi chân thực bỏ để cuộc đời là chúng ta

Sáng

Đi hết dãy Liên U Ba Rền
Gặp một đường viên khói bếp

Đi hết ba mươi năm liên tiếp chiến tranh
Gặp trái xoài xanh của mẹ nghèo
trong khu nhà ổ chuột

Đi hết những chiến lược chống lạm phát Đông Tây
Gặp một người gánh hai thúng gạo đầy vào chợ

Đi hết sự ngu ngơ bỡ ngỡ lòng mình
Gặp một mối tình giấu cọt

Đi hết những mưu toan độc ác kiếm chác gian hùng
Gặp một tập nhi đồng đang hát

Đi hết những pho lý luận
và những vòng tràng hạt trên đời
Gặp một lời của Bác

Đi hết những oan khiên đầy đọa bất công
Gặp tấm lòng tha thứ

Đi hết say mê giận dữ dẫn vật chán chường
Gặp tình thương và ánh sáng

Trời

Từ tuổi thơ đã hỏi trời xanh
Câu hỏi khắc khoải dần rồi thanh thản lại
Chờ ở trời xanh một lời chưa ai nói
Lời kết thúc lời mở đầu
Lời hạnh phúc lời nỗi đau

Trời xanh nhận tất cả và làm thành trời xanh cả
Tàn nhẫn công bằng như thời gian
Trời đến thế và xanh thái quá
Vô biên vô ích như cái hôn nồng nàn

Trời xanh trẻ con trời xanh triết học
Trời xanh con bọt trời xanh con người
Trời xanh tinh chất lòng tốt
Trời xanh gieo từng nốt buồn vui

Trời xanh tôn giáo
 Lâng lâng thiên
 Trời xanh hung bạo
 Ác điềm nhiên

Trời xanh cô gái vừa đến tuổi làm duyên
 Trời xanh kẻ giết người đầy gian hùng tinh táo
 Trời xanh rôi tinh giá lương tiền
 Trời xanh đầu cơ quan điềm đầu cơ gạo
 Trời xanh chàng trai chiến thắng lần đầu tiên
 Trời xanh người đầu bạc thua ván chót cuối một đời
điên đảo

Trời xanh gã nghiện ma túy hết côcain
 Trời xanh người lính vỡ mặt trận lạc đồng đội và
mất súng

Trời xanh bất ngờ tan nát bàn tay nào đâm thủng
 Trời xanh yên lành sâu thẳm như phút giây lặng im
 Có lúc chập chờn mơ hồ ngày đêm như sắp có
 Dối theo đến giữa chừng để ngỡ như tan rã thành không
 Sẽ đến thời trở mùa lòng lộng gió
 Ở cuối trời muôn thuở có người mong

Ám ảnh như lá cỏ
 Tây Nguyên như tiếng cồng
 Năm được như hòn bi trong tay em nhỏ

Xa vời như đường biên thiên hà mênh mông
Lúc bình minh trời xanh màu đỏ
Bao giờ cũng trời xanh bao dung

Lâu

Em thờ hay là em nói đầy
Trả lời hay lại hỏi gì ta
Ai nhìn đăm đăm vào xa cách
Hoa trắng nhìn lâu cũng tím mà

Bao

Bản thể người mang lòng cây dạ đá
Từ hư vô tất cả hoá con người
Chú mèo con ngủ trên lưng bạn chó
Mùa xuân về để ngỏ mộng xa khơi

Giàu

Ta giàu tình như rừng ta giàu lá
Người lấy đi lấy nữa đang còn đây
Dâng hết rồi ta vẫn thừa tất cả
Cạn hồn ta hoa quả lại lên đây

À

Cuối cùng cái đẹp là cái đẹp
Đẹp dịu dàng nồng nàn khủng khiếp
Cuối cùng cánh cửa khép mở ra
Trong hộp đen là một chút thì là

Đừng

Thôi đừng em đừng phá sự lặng im
Tìm anh đó có một miền yếu lả
Bên dòng sông anh bàng hoàng ngồi ngắm
Những ngọn cây đang tắm trong thơ

Mặt Hồ Gươm hồ hẹn hay tình cờ
Cứ xao động như mặt hồ xưa ấy
Ba mươi năm thời gian là thế đấy
Mỗi đêm ngày bỗng giẫy khát khao

Em nhìn anh hay ánh mắt người nào
Sao xuyên thẳng như dao đau buốt quá
Vuốt cho anh như bàn tay của má
Hỏi những gì nghiệt ngã nhường kia

Tình mơ này anh lại ra đi
Khi đường phố nhu mì và trong sạch
Một thoáng trời xanh như tóc mách
Vàng trắng liềm cài lệch mái nhà em

Mới năm giờ hình như chưa hết đêm
Bóng tối đọng trên bậc thềm yên tĩnh
Nghe rõ quá một tiếng chim nhí nhảnh
Chổi quét đường lia mạnh hết tầm tay

Cô gái nào xe đạp phóng như bay
Người bơm xe ngồi chống cằm ngẫm nghĩ
Tạc bên đường một bóng hình triết lý
Những nhánh cây phượng vĩ lá đung đưa

Mới năm giờ cuộc sống rất trẻ thơ
Chuyên cần lăm chiếc xe bò chở đất
Bếp hừng lên ánh lửa hồng chân thật
Anh nhìn từng khuôn mặt nhớ về em

Đường thừa người chưa xuôi ngược đông chen
Khi ban mai mở tầm nhìn khoáng đạt
Ba mươi năm đã quen nhiều mất mát
Lại cháy lên khao khát những tình thương

Em là ai mà trên mọi nẻo đường
Vương lãng đãng mùi hương thân thuộc ấy
Cả đô thành lao xao giờ thức dậy
Một nhịp đằm sâu xoáy láy trong anh

Đừng nói gì ơi màu áo len xanh
Tim anh vẫn có một miền yếu lắt
Cứ để vậy cho dòng sông cuộn sóng
Những chân trời hy vọng trải bao la

Sóng

Đôi mắt em nhìn anh rung rung
Không nhận không cho chỉ ngập ngừng

Đôi mắt em trong vô cùng im lặng
Cứ lung linh nhiều màu như nắng

Đôi mắt em thấp thoáng bài thơ
Đi tìm anh chập chờn trong mơ

Đôi mắt em long lanh đùa như mắt trẻ
Phảng phất buồn trong một khoé xa xăm

Đôi mắt em gọi mênh mộng mắt mẹ
Ôm gọn anh ủ thời thơ bé

Chút nồng nàn như thực như hư
Có phải là em nhìn anh đấy ư

Mật

Màu trời xanh cao nguyên mơ màng
Tiếng dậm dật oang oang nhạc róc

Cánh đồng nghèo chắt chiu hạt thóc
Cửa khẩu phe hằm hập ăn chơi

Những đau thương tê tái kiếp người
Vài dòng tin
vài hình ảnh
rồi thôi

Phim video quay cuông làm tình và tôi bồi chém giết
Người ta cãi nhau đơ đa nguyên ở Budapét
Thiên An Môn máu trộn lẫn bùn hỗn độn thực hư
Nhà văn lạm phát nhắm nhí rồi nhơn nhơn cười trừ

Đến bao giờ đến bao giờ là đủ
Cuộc săn đuổi vòng vèo như lịch sử
Có một thời để nhớ để quên

Từ quá khứ cho tuổi tên
ngày đêm nuôi hy vọng
sức nóng của mặt trời
con người đang giãy giụa

Một thửa nào về đây
theo mây vào hoàng hôn
chập chờn rời ảo tưởng
loạng choạng giữa kiếm tìm
lặng im nhìn không nói

Một tiếng chim khuyên nhí nhảnh gọi ban mai
Một khoảng trời xanh bao năm dài chuồng cọp
Trái dừa Tam Quan còn sót chút cơm tươi
Cầu Bình Lợi hoang vu chờ quân Anh Ấn Pháp
Người đồng đội hy sinh trên đỉnh tháp
giữa lúc đang nhoẻn cười

Đường cong thanh tên lửa vất ngang Hồ Gươm
hồng ô-môi
C trưởng thổi sáo tình ca cho đại đội hành quân
đêm rét cóng
Tối Đồng Bò giọng cô cứu thương thành Vinh
hát Thiên thai

Nước mắt tiếp quản Thủ đô rừng cờ Sài Gòn giải phóng
Người lính Ê-đê phi ngựa ven sông Côn cát trắng ngời

Mẫu thịt voi đèo Bò Bò vừa dai vừa mốc
Bãi cà chua đại xà vào ăn từng vốc đến say
Cây hai người ôm cuộn đây mộc nhĩ
Bát canh rau sắng rừng ngọt ngào âm ỉ bữa cơm chiều

Thời gian nhoáng nhoàng quyến rũ phi lý như tình yêu

Mười lăm năm như một liều thuốc ngủ
Ác mộng lãng nhãng phơi đủ trò đời
Mười lăm năm như cuộc chơi rất phũ
Dạy cho người biết giữ lấy niềm vui

Mười lăm năm như chân trời mới lạ
Qua bão giông vật vã cả lòng tin
Dụt dề hé một mênh mông xanh quá
Bếp nghèo đun ngọn lửa rất giữ gìn

Người ơi đừng nhìn đe dọa
Mùa hè hát ru qua lá
Có gì là lạ trong em
Có gì mới nhen giữa chợ

Có gì tan vỡ nơi đây
Có gì tràn đầy đâu đó
Có gì cởi mở ngoài kia
Có gì chia lìa rồi đây

Đời người sao mà ngắn vậ
Giữ lấy
 nồng nàn mắt em

Lên

Anh là một sự tình cờ
Em là nỗi nhớ dày vò hằng đêm

Anh là một sự ngạc nhiên
Em là tia nắng đầu tiên mỗi ngày

Anh là một phút quá say
Em là cơn gió heo may bất ngờ

Anh là một chuyện như đùa
Em là trăng dọi vào thơ dịu dàng

Anh là cơn khát cực đoan
Em là cái phút hoàn toàn hư vô

Anh là trận sóng điên rồ
Em là dịu mát bãi bờ bình yên

Nha Trang biển thở trong đêm
Gió như muốn cuốn người lên với trời

Hú

Ta vẫy tay bay lên cao nhìn Vũng Tàu
thành cái vũng
Những toà nhà quân cờ nơi diễn ra mọi trò
gọi là sự sống
Cảng dầu khí hộp diêm
Bãi trước bãi sau mấy ngón tay đất liền
Sáng nay chủ nhật hàng vạn người nằm phơi
bình yên trên bờ cát
Rõ môn một những lo toan chân thành
những mưu mô lừa gạt
Tia mặt trời long lanh trong đôi mắt tội ác
đôi mắt dịu hiền

Đêm

Vòm sáng điện có mùi con người

Mùi nước hoa phỉnh phờ mùi mô hôi lao động

Vũng cồng con nổi sóng

Ta hạ thấp xuống nhìn biển động trời khuya

Cơn giận dữ thiên nhiên giết người đầy

mà tẹp nhẹp như đùa

Sao lưa thưa mịt mù vũ trụ

Ta gửi vào mênh mông

một tiếng hú trần gian

Mướt

Một cái cây xanh mướt giữa đường
Người bạn chân phương không luôn lách

Nét có không không có vô thường
Lời nhạo báng từ thiên nhiên trong sạch

Niềm bí ẩn ngoài mọi biên cương
Vẻ đẹp thơ trữ tình tự bạch

Chút hoang dã ngẩn ngơ phố phường
Tình thương không cần nung hy vọng

Lòng thanh cao lòng lộng hoa mai
Thánh ca rì rào miệt mài cầu sự sống

Tiếng nói lúc hang động chưa có người
Giọt lệ xanh đọng buồn không rơi được

Khói nhân duyên vừa buông vừa buộc
Một cái cây xanh mướt giữa đường

Quê

Tiếng gà trưa xa xôi khắc khoải đưa ta về mang mẽ
 ngày xưa
 Một chiều bảy mươi tám năm trước nằm trên chõng tre
 Cầm thìa múc trời tường lấy được kem từ những
 tầng mây trắng xốp

Lớn lên đi đến bao nhiêu thành phố Á Phi Âu Mỹ
 thiếu gì vẻ đẹp

Sắt thép xi măng đá hoa kính màu
 Dòng sông dáng cầu vòm xanh mái cỏ
 Suối sáng tràn đêm tung bùng đại lộ
 Nhoáng nhoàng văn minh

Bao giờ ta cũng nhớ mình
 Phấn thị chợ Hôm nhầy nhựa mỡ dờ ta nằm những
 đêm trăng sông
 Bát canh hủ lớn thịt rau nhạt nhạt xó chợ góc đường
 Nước Cam Lộ uống đầu ghé cùng bác phu xe
 ba giờ sáng thanh vắng rộn người hè phố

Hạt com nguội chín hồng nhai hàng rổ

sau trận vẫy vùng đục bên Phà Đen

Mẻ tôm hồ Gươm câu trong ánh đèn sát bóp Hàng Trống
 Chùm sấu xanh tê cóng chân răng
 Ta lớn lên trong Hà Nội như cỏ dại trong vườn hoang
 Bảy mươi tám năm
 Đuổi bắt
 Lấy lại mùi thế kỷ Thăng Long
 Bây giờ bỗng gặp
 Hà Nội những cụ già cổ lỗ hào hoa
 những thanh niên gái trai nhả nhỏ đùa văng tục
 những đảng viên về hưu uất ức trò đời
 những con phe chào mời hàng lậu và xác thịt
 Cùng với bụi đường thở hít
 Những chuyện tiêu lâm vỉa hè những bài tụng ca
 trên đài phát thanh thành phố
 Lười nhác tham những mảnh mung bụi đời
 trước những mái chùa uy nghiêm
 dưới những vòm hoa phượng đỏ
 Phố nhỏ ồn ào như vỡ chợ
 Bầu trời chưa bao giờ đẹp thế
 Những cán bộ thành quan khệnh khạng mang bụng phệ
 Có cái gì trì trệ đến cõi cằn

Thành phố trong ta ngân tiếng sáo diều
Ai đi đâu về đâu đăm chiêu hay bơ vơ

Công thông tin điện tử còn mới lạ
Sẽ ngoan hơn một chú chó con

Cái hôn
Em chờ anh ở cuối đường vật vờ

Ngày mai thành phố tình yêu không mà cả
Những đợt sóng ngầm đục đã dưới chiều sâu

Hà Nội và ta nhìn nhau
Ta muốn cầm thìa múc trời lấy màu xanh Hà Nội

Biển

Anh nghĩ đến điều vô nghĩa là em thành bà nội
Các con lớn hơn anh cả rồi

Mới hôm nào đưa bé lên mười làm mẹ nuôi em
Cô giao liên một mình băng rừng
Tuổi mười ba mỗi sáng thấy rừng mở ra
quyến rũ thâm nghiêm đe dọa

Đi qua bốn cuộc chiến tranh
Bao nhiêu chiến khu bao lần bom đạn
Đi qua những đồ nhào xã hội những đảo lộn tâm tư
Bao lo toan cuộc đời đảng viên
Bốn mươi sáu năm những cơn hen hành hạ bao đêm

Cô gái đầy ước mơ khoa học lớn lên
từ chồi ra nước ngoài nghiên cứu
Đi qua bao trận ốm của các con
Đi qua thời ngộ nghịch của các con
Đi qua sự chèn ép bắt công của các con
khi các con đã lớn

Đi qua sự nhẫn tâm của người chồng
Đi qua sự lười nhác hèn hạ của những người đàn ông
Vừa thở dứt hơi vừa đổ rác lau nhà già vừng
nhặt rau rửa cái bếp dầu giặt chậu quần áo bẩn

Anh nhìn em chơi với con gà con và cái lá trong vườn
Em cười giữa câu chuyện với bạn bè sôi nổi
Khuôn mặt em hiền hậu sáng lên chân thực trẻ thơ
Đôi mắt em trong trẻo

Tuyệt đối cho và tuyệt đối đòi

Đứng trước biển anh nhớ em
Trong con người anh nhỏ hẹp
Chỉ có lòng thương xót và biết ơn là như biển

Sao

Anh gặp em trên đại lộ Đinh Tiên Hoàng
Ta đi ngang nhau trong chớp mắt
Em từ đâu đến đâu anh chẳng biết
Có lẽ suốt đời không còn gặp nhau
Em cũng không biết anh nhìn em đâu

Trên đường phố em là người ít nhan sắc nhất
Se se trời đất chuyển vào thu

Một cánh hoa mua
Gợi nhớ những mùa chiến dịch
Anh bồi hồi nhớ các bạn em
giữa ngã ba Phu-la-nhích
Bên bờ Sê-bang-hiên trên lèn đá Trường Sơn
Trong biển cỏ bung biển Nam Bộ
Ở Hạ Lý Hà Lâm Quảng Trị Thừa Thiên
Những người con gái không quen

Mà thương nhớ
Những cô gái Việt Nam toàn thân là tim
Tươi rói giữa ngày đêm bom tọa độ
Hay chính là em vừa về đây
từ những miền tâm hồn ta đó

Cứ mỗi buổi chiều anh cần được nhìn
một người con gái như em
Người con gái ít nhan sắc nhất

Em đang là hay sẽ là hạnh phúc
của một người nào
Đêm đêm trời nở những chùm sao

Liệu

Xuân lại nặng nề như thế ư
 Chuyện nát đó đây nát đến như
 Chuyện bản bùn như ghê tởm lắm
 Chuyện ngu thăm thăm những đường ngu

Xuân lại xênh xang như thế a
 Bao mầm bao nụ ủ mùa hoa
 Người đón giao thừa đầy tin cậy
 Ta làm xuân vậy ai làm ta

Những giọt mưa phùn cũng bon chen
 Mà gió lằng lằng lại rất thien
 Rao mời mừng một cô hàng gọi
 Bán rẻ cho đời vị muối tiên

Bao nhiêu chí lớn trong thiên hạ
 Liệu có tràn đầy một đoá sen

Thấy

Trời đầy đất gọi cao xanh
Đất toàn trời biết tôn vinh là gì
Vòng vèo trời đất chữ chi
Trần ai hạnh phúc cái khi làm người

Tìm hư vô thấy đây rồi
Một cây hoang cổ đâm chồi góc sân
Có gì mà phải phân vân
Vô biên vô tận cũng ngân ấy thôi

Mềm

Ở giữa ồn ào nghe im vắng
Chỉ thế mà tôi rất thiếu em
Bâng quơ một trời mưa gọi nắng
Nhớ quá đôi mắt ai thật mềm

Hoa

Cái thời gian sao quá mĩa mai
Vị ngọt ngào thế là thật đắng
Chỉ một đêm mà thăm thẳm dài
Cả cuộc đời mà vô cùng ngắn

Cho một người vẫn còn ngày mai
Cho một người vẫn còn hoa trắng

Đón

Ngã năm lộng lẫy bao nhiêu đẹp
Ngập ngừng mở khép những môi hoa
Lòng chưa bảo hiểm không thông điệp
Ngơ ngác trời sa trước cửa nhà

Thu

Thực hay hư ảo đây em
Nắng mưa mưa nắng đan trên mặt hồ

Anh nhìn em tự bao giờ
Mà nay sóng mắt tràn bờ toàn em

Tự nhìn cho thấy ngày đêm
Thấy mầm đang nhú lúa lên dậy thì

Thấy anh từ biệt ra đi
Mà anh vẫn ở thềm thì trong em

Vậy

Có thêm cái tuổi để đẽ người
Bảy mươi tuổi đời oai vệ gớm
Cứ ngỡ trái phong trần ghê lắm
Chỉ là đang sắm vai hề thôi

Những tưởng thép đã tôi dạn dầy
Sự đời nằm đầy trong tay áo
Thấu mọi nhẽ thặng trầm thực ảo
Thế mà khờ khạo như bóng mây

Nghĩ thực hay chỉ là nghĩ vay
Mình đó hay thân này hồn khác
Mùa xuân hạt mưa phùn phiêu bạt
Tiếng ai đang hát lời nghêu ngao

Tranh cãi ồn ào quanh chiến lược
Bên bờ nướm nượp gái trai đi
Bấy nhiêu lý luận bao nhiêu nước
Chảy dưới cầu kia để lại gì

Ngày mai tùy nghi ngày mai nữa
Ngày mai từ thuở má em hồng
Bây giờ cháu nội đang kén vợ
Sắc thắm ngày mai có bền không

Sống cứ thật lòng mà sống đầy
Kìa con nắng nhẩy lướt qua rào
Buổi sáng xanh xao đang chín dậy
Thì là như vậy chứ còn sao

Đủ

Đêm

Trời sao tinh khiết thế sao người ta ngoại tình

Bình minh

Tiếng chim trong trẻo thế sao người ta móc ngoặc

Bản giao hưởng anh hùng

Nhạc cao thượng thế sao người ta ăn cắp

Lại thêm một người bạn quen mới mất

Nghe trong lòng được mấy phút băng khuâng

Cả đời người miệt mài trong lý luận

Vẫn mơ màng câu hỏi tuổi mười lăm

Một tiếng dương cầm Việt Nam tha thiết Sô-panh
Một chiều Cần Thơ say đắm tình ca Đức
Một ám ảnh từ màu trời quá xanh
Có cái gì xôn xao sinh thành

Lâu rất lâu chưa dám quen hạnh phúc

Như chưa từng đau khổ bao giờ
Anh yêu em một tình yêu tự đủ

Chờ

Như đũa cột như nghiêm trang
 như bâng quan
 như hứng khởi
 Ngày mai tôi bảy mươi năm tuổi

Níu lấy hôm qua
 Đỏ dấp bên ngoài thành con rói
 Làm duyên bên trong đến rẻ tiền
 Tôi không nhìn thấy vẻ đẹp của em
 Lao như thiêu thân vào bóng tối

Ở chính hôm nay
 Tôi hiểu rằng không có tình yêu đầu tiên
 không có tình yêu cuối cùng
 Cuộc đời bao giờ cũng cuối cùng
 cũng đầu tiên
 Tôi nhìn thấy bao nhiêu em và một em
 Cay đắng có thêm vị ngọt ngào nhân ái
 Con đường người rộng rãi đến thênh thang

Mong

Nằm yên nghe buổi sáng chưa mình
Ngoài bức rèm vợ hỏi con út vì sao cười tủm tỉm
Chàng trai trả lời đã cười thì ắt là có gái

Chán phát ngấy những ánh trăng và sương mù lại cái
Đào năm tầng ý nghĩa sau mỗi câu
Những ẩn dụ oái oăm những thông minh vụn vụn
Đảo không gian thời gian cho khó hiểu
Mấy thể kỹ thơ ngũ thể là chiều sâu

Ngoài hành lang tiếng ai lao xao
Giá đất đang lên cao vùn vụt
Kiếm bẫm nhất là kinh doanh quyền lực
Hót vàng cây không cần bán rao

Buồm

Mặc thách thức mặc thời cơ
Một xuân rét hại một thơ trốn tìm
Tám mươi tuổi tập ú tim
Cõi thiên gần lắm lặng yên vẫn chờ

Lời

Sau ba chục ba trăm ba ngàn chuyện tiểu lâm
Anh còn gì để nói cùng tôi nữa
Còn tôi đây là lúc tôi nói về ngọn lửa
Lửa âm thầm rực rỡ của tình yêu

Có phải một vạn chín trăm ngày đánh giặc
đã thành bèo bọt cả
Những đầu người Pôn-pốt đập ở Tây Ninh
dù sao thì cũng vỡ tan rồi
Những người lính trẻ ngã xuống ở Lạng Sơn
không liên quan gì đến ngày hôm nay nữa
Chỉ còn những lo toan ghê nhỏ lên ghê to
xe cúp lên ô-tô chung cư lên biệt thự
trong cuộc đời bơ sữa mà thôi

Tôi đã hiểu
Người thành đạt là người thực hiện được
khoảng một phần ba những điều dự định

Đôi vợ chồng hạnh phúc có chừng một nửa
cuộc đời chịu đựng lẫn nhau
Chỉ khi mỗi người đã nặng gánh gia đình
mới đo được tình bạn nông sâu

Thơ thật sự bắt đầu
khi bài thơ kết thúc
Có sự trung thành dệt bằng phản phúc
Có những vinh quang tràn đầy ô nhục
Bây giờ là lúc
Tôi bập bẹ nói về tình yêu

Người con gái thanh tú có đôi mắt sáng trong ấy
sao mà xảo trá dối lừa
Người cán bộ nửa đời chinh chiến
lăn lộn đạn bom ấy sao mà nịnh bợ đê tiện

Người thủ trưởng mấy chục năm tuổi Đảng ấy
sao mà hèn hạ hống hách toan tính cuờn đảo dân
Người lãnh đạo cao giọng thuyết lý công minh
chính trực ấy sao mà ngấp nghé
trong thủ đoạn gian hùng

Những chàng trai cười hề hề ca điệu khúc
cả nước đi buôn lòng vòng
Những cô gái hãnh diện khoe
bồ Úc bồ Thụy Sĩ

Những giám đốc xây dựng cơ đồ nhờ
bịp bợm mánh mung

Những nhà văn dim sáng sắc tài năng
trong bùn nhơ quy lụy
Những kẻ bắt đắc chí nhỏ nhen che giấu lụi tàn
bằng áo phao cao ngạo kiêu căng
Những gã thạo đời rao giảng chân lý
trên tiền là thượng đẳng
hơn cả trên đức trên tài trên tình nghĩa
Những quan chức xoen xoét vì dân
xoèn xoét khoét dân
trắng trợn và phè phỡn vinh thăng
Những tên hãnh tiến lộng quyền lăm le
biến bầu trời tư duy thành nghĩa địa
Những vị lão thành sáu mươi năm cách mạng
sinh mai mả chán chường

Ai anh hùng chuồng cọp bỗng sát phạt bon chen
Ai dày dạn hy sinh bỗng xoay tiền kiếm gái
Ta lại gặp trong ta con thú người thảm hại
Lòng lộn giành ăn và hưởng khoái
Bao cao cả thiêng liêng theo rớt rã
nhều xuống bùn
Người mẹ già nuôi ta từ đầu chiến tranh
Ai-xen-hao đến hết chiến tranh Ních-xon
Chửi vào mặt ta là đồ vô ơn bạc nghĩa
Chúng tao sẽ không cho mày vào nhà

nếu chúng nó còn quay lại nữa
Nín lặng trước chồng chất đau thương
hôm nay mẹ nức nở khóc oà

Và mẹ lại trút những lon gạo nhọc nhằn
ra thành phố để nuôi ta
Và mẹ lại còng lưng tảo tần nuôi heo bán lỗ
để nuôi ta

Có lẽ ta đã thấy đủ sự xấu xa để nói
về sắc màu cái đẹp
Về những ngọn triều trùng điệp của tình yêu
Đó là khi không phải nói gì nhiều nữa cả
Như khi anh nhìn em anh nhìn cái lá
Khi giữa bom B52 lòng ta yên ả lạ lùng
Khi ta nhìn trên lưng mẹ manh áo nâu sồng
Khi ta nhìn Hán Thành mênh mông cao ốc
Khi ta nhìn Tô-ki-ô lúc nhúc máy vi-tin
Khi anh nhìn em
im lặng
anh nhìn

Ơi lời nguyên lời nguyên thời thơ trẻ
Tóc đã bạc đầu ta vẫn như đứa bé lên ba
Chưa hiểu nổi chỉ chìm vào chỉ tan ra
trong biển rộng
Dào dạt sóng trọn đời ta khi nhớ khi quên
vẫn dào dạt sóng
Bàn tay người bàn tay người ấm nóng bao dung

Cả đời khi ta mệt mỏi đến vô cùng
Một tình yêu một tấm lòng nâng ta đứng dậy

Đến cùng em anh vút hết
những khôn ngoan đưa đẩy
Những hào nhoáng bề ngoài
như lớp vẩy phô phang
Đến cùng em anh chỉ là anh như thế ấy
Gần trọn đời qua vẫn vậy cứ bàng hoàng
Anh nhìn vào mắt em tình yêu đang chín dậy
Những bến bờ xa đang vẫy gọi người sang

Thêm một lần đọc Việt Phương

Việt Phương là một trong số ít nhà thơ Việt Nam đặt ra những câu hỏi về thơ trong thơ mình.

Thơ, với Việt Phương là một cõi riêng, đẹp và thiêng liêng. Đã không ít lần Việt Phương đem thơ đặt bên tình yêu, bên người phụ nữ của mình. Những câu thơ: "*Anh là một chuyện như đùa/ Em là trắng dọi vào thơ dịu dàng*"; "*Đôi mắt em thấp thoáng bài thơ*" hay "*Anh tặng em bài thơ anh không viết*"... "*Anh dâng em/ Bài thơ anh mà em là/ tác giả*"... đã phần nào nói lên nhận định này.

Thế nhưng, thơ là gì, thơ ở đâu, thơ có thể làm nên điều gì vẫn luôn là day dứt của Việt Phương. Nhiều lần, ta bắt gặp trong thơ ông những câu hỏi:

Có lẽ nào thơ vô tận

Có ai tìm đường bằng thơ

... Có lẽ nào thơ vạn năng

Mọi chuyện lấy thơ làm bằng

... Thơ là gì có thật thơ là thơ

... Có cái gì hình như là thơ

Lượn chông chênh ở bên bờ vực thẳm

Và rồi, câu trả lời của Việt Phương, nghe chùng, cũng mơ hồ như chính thơ vậy:

Thì thơ ngơ ngẩn là thơ

Thì người đông đảo bơ vợ là người

Và rồi, lời kết luận của Việt Phương, nghe chùng, cũng cục đơan như chính thơ vậy:

Ta chưa biết rằng ta chưa biết

Không thơ là siêu thơ

Có lúc, ông tìm cách so sánh việc làm lý luận và làm thơ để hầu tìm một điều gì xác thực:

Làm lý luận như tìm gập lời thề

Ham mê vô độ

Làm thơ như người nghèo đi chợ

Nhiều thềm thường ít mua

Và chính con người coi việc làm lý luận là nghề, là ham mê vô độ ấy đã hơn một lần "*Vứt nốt cảm giác và suy tưởng/ Tay trắng một mình với thơ*".

Quả thật, khó có thể hình dung một Việt Phương không có thơ.

Cũng khó có thể hình dung nền thơ ca Việt Nam đương đại thiếu vắng Việt Phương.

Tập thơ *Cửa mở* của Việt Phương ra đời năm 1970 là một hiện tượng thơ, một sự kiện văn học.

Chọn dòng thơ suy tưởng để nói về những đề tài lớn như Tổ quốc, Nhân dân, Con người, Chiến tranh, Tình yêu... là sự lựa chọn có ý thức của Việt Phương. Những bài thơ thành công của *Cửa mở* đã mở thêm một cánh

cửa cho thơ Việt bấy giờ.

Được nhìn từ một góc khác, một dạng sáng khác, cuộc sống trong *Cửa mở* nhiều sắc độ hơn, nhiều cung bậc

hơn, sinh động hơn, gay gắt hơn và vì thế, thực hơn. Những câu hỏi, những định nghĩa, những lý giải trong nhiều bài thơ khiến *Cửa mở* có được một giọng riêng - điều vô cùng cần thiết cho mỗi người làm thơ.

Người đọc lập tức bị lôi cuốn bởi những câu thơ mới mẻ:

*Ơ hôm nay ta bỗng nhìn thấy màu của tiếng
Trẻ nhỏ tiếng màu xanh xe điện tiếng màu vàng
Nhịp guốc đi đỏ màu mận chín
Còi ô tô đen nhánh màu than*

hoặc:

*Sự sống như một chàng trai vạm vỡ
Áo cộc mùa hè chật quá bụi trên vai*

hoặc:

Buổi sáng tháng tư sống tươi như cá quẫy

hay:

Cây đầu hè quen đến mắt màu xanh

Người đọc bị lôi cuốn bởi thể thơ tự do được mở rộng đến gần như không có giới hạn của những bài thơ "*Nỗi đau trái đất*", "*Cuộc đời yêu như vợ của ta ơi*", "*Ta nhìn trời đêm nay và ta đọc*", "*Muôn vàn tình thân yêu trùm lên khắp quê hương*".

Nhưng, điều khiến cho *Cửa mở* thực sự làm chấn động người đọc chính là sức nghĩ, cách nghĩ, nhiều phần táo bạo, khác lạ của nhà thơ trong dòng xuôi chảy của thơ Việt - vốn thiên về tình cảm - của những năm bảy mươi thế kỷ trước.

Người đọc bây giờ hẳn đã bất ngờ với những đêm *"ta mơ tưởng đến những vùng cách đây mấy nghìn năm ánh sáng/ Những thế giới thiên hà không ngừng nở giãn tách xa nhau"* của Việt Phương. Người đọc bây giờ hẳn đã bàng hoàng bởi *"Tâm tư ta vùng vẫy giữa không gian và thời gian không đầu không cuối/ Ta phá tung định kiến sai lầm chiều dọc với chiều ngang... Ta bay đến những phần thế giới nơi mọi quá trình đều lộn ngược/ Thời gian đảo dòng, sau là quá khứ mà trước lại tương lai... Ta bay đến những miền hạt cơ bản thừa như vết chân lạc đà giữa sa mạc vắng/ Không gian đen không có tiếng người để nói lên chất vũ trụ của màu đen...*

Nhưng bất ngờ hơn cả, bàng hoàng hơn cả có lẽ là những câu thơ đặt lại chính những vấn đề trong tư tưởng, trong nhận thức, trong tình cảm của người Việt Nam chứ không phải của một nhân loại nào đó ở một hành tinh nào đó.

Những câu thơ như *"Ta cứ nghĩ đồng chí rồi thì không ai xấu nữa/ Trong hàng ngũ ta chỉ có chỗ của yêu thương/ Đã chọn đường đi chẳng ai dừng ở giữa/*

Mạc Tư Khoa còn hơn cả thiên đường", hay "Ta đã gặp những điều không hề chờ đợi gặp/ Nào đâu phải chỉ là rắn phục giữa vườn hoa/ Những kẻ tốt đến yếu mềm chỉ là đồ giả rách/ Rắn còn nằm cuộn khúc giữa lòng ta" có ý nghĩa như một sự đánh thức ý thức của con người - những con người từng "Vô tình tô đẹp cuộc đời để mà tin".

Những câu thơ như "*Cái sức mạnh diệu kỳ trong giọt lệ/ Sự chùn gân che bằng vẻ ra oai/ Lối chiêm trống để phô trương âm ỉ/ Sự bình yên thủ thỉ biết đêm dài/ Kiểu vỗ ngực nói những trời những bể/ Cách khiêm nhường lặng lẽ gánh hai vai" hay "Trút vô thân tượng đi càng lỏng lộng con người" là một quan niệm sống, một quan niệm thẩm mỹ mà **Cửa mở** đem lại cho người đọc.*

Việt Phương đã đi trước một bước. Cái bước này đã đem lại cho nhà thơ tất cả những gì mà một người đi trước có thể nhận được.

Năm 1989, **Cửa mở** được tái bản. Năm 2008, tập **Cửa đã mở** ra mắt bạn đọc. Đầu năm 2009, Việt Phương đã chuẩn bị xong cho tập thơ thứ ba: **Bơ vơ Đông đảo**.

Việt Phương từng viết "*Mong sao viết được bài thơ một âm thanh hàm mọi chuyện*". Việt Phương chưa làm được bài thơ đó, nhưng ông đã có một gia tài thơ đáng được trân trọng.

Vốn định hình từ rất sớm, qua mấy mươi năm, thơ Việt Phương vẫn giữ được giá trị của một vẻ đẹp từng được xác nhận.

Khi Việt Phương viết *"Thơ làm chết người như bôn/ Thơ làm sống người được chấng"* có lẽ ông đã có câu trả lời, ít nhất là, cho chính mình. Nếu không, hẳn Việt Phương đã chẳng làm thơ đến tận hôm nay.

Con người *"Miệt mài trong lý luận/ vẫn mơ màng*

câu hỏi tuổi mười lăm"; con người *"thấu mọi nhẽ
thăng trầm thực ảo/ Thế mà khờ khạo như bóng mây"*;
con người *"Tóc đã bạc đầu ta vẫn như đứa bé lên ba"*;
con người có lúc thú nhận: *"Tâm hồn anh làm bằng khổ
đau/ Trái tim anh làm bằng tình yêu"*, có lúc cầu ước:
*"Cho dầu nếu hồn anh sắp cạn/ Xin nâng niu chút giọt
cuối cùng/ Nghiêng hẳn đời anh đi mà gạn/ Một giọt
người rất sáng, rất trong"* chắc hẳn đã nhận được sự
cứu rỗi từ thơ, để cuối cùng, có thể nói với người phụ
nữ yêu dấu của mình *"Còn chút dại khờ làm lộc mừng
em"*.

Thành phố Hồ Chí Minh, tháng 4 năm 2009

Ý Nhi

Mục lục*Trang*

➤	<i>Đường</i>	5
➤	<i>Nghe</i>	7
➤	<i>Được</i>	10
➤	<i>Mắt</i>	11
➤	<i>Dành</i>	15
➤	<i>Trăng</i>	19
➤	<i>Bặt</i>	21
➤	<i>Mưa</i>	23
➤	<i>Mãi</i>	26
➤	<i>Sóng</i>	27
➤	<i>Báo</i>	29
➤	<i>Khát</i>	30
➤	<i>Lộc</i>	32
➤	<i>Thịt</i>	33
➤	<i>Say</i>	34
➤	<i>Thật</i>	35
➤	<i>Bóng</i>	36
➤	<i>Dâng</i>	37
➤	<i>Vòng</i>	38
➤	<i>Thay</i>	39

➤	Bảo.....	40
➤	Nghiệp.....	41
➤	Nhận.....	42
➤	Trắng.....	43
➤	Hoá.....	44
➤	Đẹp.....	45
➤	Về.....	46
➤	âm.....	47
➤	Tiếng.....	48
➤	Ngộ.....	49
➤	Tuổi.....	50
➤	Anh.....	52
➤	Con.....	54
➤	Sáng.....	55
➤	Trời.....	57
➤	Lâu.....	60
➤	Bao.....	61
➤	Giàu.....	62
➤	à.....	<i>Erreur ! Signet non défini.</i>
➤	Đừng.....	64
➤	Sóng.....	67
➤	Mật.....	68
➤	Lên.....	73
➤	Hú.....	74
➤	Mướt.....	76
➤	Quê.....	77
➤	Biển.....	81
➤	Sao.....	83

➤	<i>Liêu</i>	85
➤	<i>Thấy</i>	86
➤	<i>Mềm</i>	87
➤	<i>Hoa</i>	88
➤	<i>Đón</i>	89
➤	<i>Thu</i>	90
➤	<i>Vậy</i>	91
➤	<i>Đủ</i>	93
➤	<i>Chờ</i>	95
➤	<i>Mong</i>	97
➤	<i>Buồm</i>	99
➤	<i>Lời</i>	100
➤	<i>Thêm một lần đọc Việt Phương</i>	106

BƠ VỢ ĐÔNG ĐẢO
Việt Phương

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN
65 NGUYỄN DU - HÀ NỘI
Tel & Fax: 04.38222135

Chịu trách nhiệm xuất bản
TRUNG TRUNG ĐÌNH

Tổ chức bản thảo:
Trình bày:
Vẽ bìa:
Sửa bản in:

NGÔ VĂN PHÚ
HẰNG NGA
ĐƯỜNG HỒNG MAI
TÁC GIẢ

In 5.000 cuốn, khổ 13x19cm, tại Nhà In Sự thật, Nhà xuất bản CTQG.
Giấy chấp nhận KHXB: 355-2009/CXB/31-24/HNV.
Số 275/QĐ-NXBHNV, ngày 12-5-2009.
In xong và nộp lưu chiểu tháng 6 năm 2009.